

ДИСКУСІЙНА РУБРИКА / DISCUSSION SECTION

УДК 316.334.5:355.01+159.9

АНДРУШКІВ Б. М.^{1*}, ГРУШКО В. С.², ГАГАЛЮК О. І.³, КИРИЧ Н. Б.⁴, ПОГАЙДАК О. Б.⁵

1* Президент г.о. Академії соціального управління, д.е.н., професор каф. управління інноваційною діяльністю та сферою послуг, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна, e-mail: andrushkiv.bohdan@gmail.com, ORCID:0000-0003-4897-5539

2 к.е.н., доцент кафедри філософії та економічної теорії Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, вул. Максима Кривоноса, 2, 46000, Тернопіль, Україна, e-mail: grushko.vs@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5585-0588

3 д.ф., асистент кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна, e-mail: gagaliuk.olya@gmail.com, ORCID 0009-0003-4940-9720

4 д.е.н., професор кафедри менеджменту та адміністрування, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна, e-mail: nkuruch@gmail.com, ORCID:0000-0001-7728-9787

5 д.е.н., с.н.с., старший науковий співробітник науково – дослідної частини Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна, e-mail: rog.ola77@gmail.com, ORCID:0000-0002-4070-6863

ПОЛІТИЧНІ ПАРАДОКСИ ТА ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО СПІВІСНУВАННЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

(Соціо-психологічні практики організації взаємовідносин політичних лідерів в попередженні конфліктів, що викликані управлінськими парадоксами, воєнними втратами у війні та розчаруваннями у сфері стабілізації Міжнародних взаємовідносин)

Мета. Використовуючи соціологічні методи дослідити проблеми виникнення парадоксів у сфері політичного та господарського управління, розкрити організаційні засоби та механізми його удосконалення, забезпечення стабільності і миру у повоєнний період. Уточнити роль, так званого, добропорядного політичного лідера в організації миротворчих заходів і місій. Навести парадоксальні приклади їх висловлювань в оцінках незалежних громадських формувань, при тому у різних формах та у різних сферах суспільної діяльності. Вивчити їх вплив на розвиток воєнного і повоєнного українського суспільства та наслідки на економіці держави. **Результати.** Явища парадоксів розглянуто у процесах і методах управління, які обумовлені обставинами Міжнародних відносин. Визначено можливості використання громадської оцінки процесів удосконалення управлінських функцій, в умовах його трансформації до Європейській стандартів. Розглянуто особливості впливу, та наслідки негативної та вірцевої поведінки на формування свідомості особи з врахуванням дії об'єктивних чинників в специфічних умовах як воєнного часу так і повоєнного розвитку держави, дана їх критика з позицій громадськості. Розкрито руйнівний контент нехтування розвитком високоморальних, гуманістичних, наукових традицій, заснованих на демократичних принципах. Запропоновано вирішення цієї проблематики шляхом створення організаційного механізму вивчення політичного середовища народження примітивних парадоксів за сферами суспільної діяльності, засоби їх трактування і вирішення. **Наукова новизна** внесених пропозицій полягає у виявленні парадоксальних вчинків політичних лідерів, обґрунтуванні необхідності зміни парадигми радянських традицій сформованих ще у посттоталітарний період і переорієнтування їх на Проєвропейські вектори. Запровадженні організаційного механізму вивчення політичного середовища народження примітивних парадоксів за сферами суспільної діяльності, засоби їх трактування і вирішення. **Практична значимість** цих соціо-психологічних досліджень парадоксів у сфері управління полягає у широких можливостях їх використання у визначенні перспективних цілей, та розробки стратегій соціально-економічного розвитку держави у повоєнний період. Виходячи з цих міркувань, доцільне формування конкретного організаційного інструментарію покращення особистісних характеристик шляхом відбору кадрів з використання

«Поліграфу», забезпечення якнайшвидшого досягнення миру в державі та Міждержавного взаємопорозуміння, посилення єдності нашого суспільства покращення результатів виробничо-господарської та інших видів суспільної життєдіяльності.

Ключові слова: парадокси, війна, протиріччя, політичний лідер, соціологія, психологія, управління, суспільні взаємовідносини, справедливість, мотив, парадигма, сенс

Постановка проблеми

Війна, що триває між Україною та росією набуває нових, більш вишуканих і цинічно-парадоксальних форм. Сучасні обставини, складнощі воєнних процесів та обмежені ресурсні можливості національної економіки обумовлюють необхідність використання особливих засобів і підходів до вирішення наявної проблематики, використовуючи не лише широкі можливості Інформаційних технологій (ІТ), як *сукупність пов'язаних між собою галузей інформаційно-комунікаційних технологій* (ІКТ), які охоплюють в т. ч. доступні пересічним громадянам комп'ютерні системи, штучного інтелекту (ШІ), а і зокрема громадську думку.

Виймка з висловлювань під час соціологічного опитування громадської думки щодо парадоксів, які мають місце, в управлінні:... не розумію, США і росія обіцяли забезпечити нам мирне існування, а їхні представники Трамп і путін, як хижі звірі, нині хочуть віроломно роздерти Україну на шматки, кари на них немає. Одні парадокси!

Війна обумовлює необхідність невідкладного впорядкування усіх видів суспільної діяльності, посилення контролю і відповідальності за прийняті рішення, запровадження особливого режиму економіки і використання ресурсів виключаючи управлінські парадоксизми як неповагу до дійсності, або знайти механізми їх розв'язання та ін.

Соціологічне вивчення громадської думки щодо поведінки та безвідповідальних (парадоксальних) висловлювань окремих політичних лідерів про війну, політику і т. п., наслідки сприйняття та оцінки інформаційних повідомлень з воєнної тематики дещо висвітлені у попередніх наших статтях, але продовжує видозмінюватися та формулюватися наступним чином:

- як можна сьогодні казати (чи стверджувати) одне, а завтра заперечувати сказане (стосується парадоксальних висловлювань Д. Трампа);

- нам усім вже надоїли, лякливі (фейкові) повідомлення в ЗМІ та Інтернеті про втрати на фронті, про зміни у партнерських відносинах з Європою та США, про Угоди з використання рідкоземельних ресурсів, про підступність і зради та ін;

- не хочемо слухати виступи політичних лідерів через не завжди коректні і правдиві, іронічні інформації, що сіють зневіру у об'єктивність суджень, справедливість управлінських рішень, правду і т.д.;

- не схвалюємо втручання у наші рішення керівників інших держав щодо виборів у нашій державі і т. п., ін;

- ніколи не віддамо своїх територій ворогові, що не може дати собі ради з неосяжними просторами росії;

- не пробачимо їм віроломства та цинічної брехні з якою росіяни напали на нібито «братній» народ [адаптовано з 1, 2].

Власне обставини використання нашими партнерами, серед яких навіть Президент США Д. Трамп, парадоксальних висловлювань щодо війни в Україні та шляхів досягнення миру, обумовлюють актуальність та своєчасність розгляду парадоксальної проблематики, здійснення аналізу останніх досліджень і публікацій за темою статті та визначення її мети і завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Через війну, Україна перебуває у надзвичайно складній не лише політичній, а і соціально-економічній ситуації. Не дивлячись на те, що вона набула виключного досвіду ведення війни, яка розпочалася ще у 2014 році у класичній, традиційно підступній, властивій росіянам формі, згодом трансформованій у більш сучасну, гібридну форму та в кінцевому результаті війну дронів, у зв'язку з обранням в США (країна партнер і своєрідний гарант миру) Президента Дональда Трампа (на даний час окремих керівників інших держав,) з дещо парадоксальними поглядами на війну та

методами управління і не визначеними («дипломатичними») висловлюваннями та ін., ускладнилися вирішення цілого ряду як стратегічних, так і тактичних питань, як розвитку війни, так і нашої держави. Ускладнилися міждержавні партнерські відносини. В цьому зв'язку насправді відбувається загострення кризових явищ, нагромадження розмаїтих негативів у різних сферах життєдіяльності українського суспільства. Як відмічається в численних публікаціях, не дивлячись на активну діяльність політичних лідерів їх дипломатів, війна привела, в багатьох випадках, до ігнорування науки, громадської думки, та розвитку корупції інших негативних явищ, а від того посилення наслідків психологічних розчарувань, тощо [1-4, 6-14].

Ці та інші обставини обумовлюють необхідність вивчення цих парадоксальних явищ та розробки засобів концентрації зусиль політиків, науковців, Міжнародних інституцій, громадськості на виявленні причин їх виникнення, пошуку шляхів і механізмів їх розв'язання.

Потрібно відзначити що ця, проблематика, як відомо, частково висвітлена в працях українських і закордонних учених. Зокрема загостренню соціально-економічних проблем сучасності присвячували, в останній час, свої праці: Томас Семюел Кун [13], французькі економісти і мислителі: Том Пікетті, Альбер Камю, американський філософ Ноам Хомський, економіст Дейлі Герман, американський вчений-еволюціоніст Джаред Даймонд і т.д.

Дослідженню проблем відродження інституціональних аспектів цієї проблематики присвячено праці вітчизняних вчених: Б. Андрушківа, Ю. Бараша, Т. Васильцова, О. Власюка, О. Гненного, Л. Головкової, А. Гриценка, В. Диканя, Я. Жаліло, Н. Кирич, В. Компанійця, А. Момота, В. Мунтіяна, А. Олійника, Г. Пастернак, О. Погайдак, Д. Прейгера, П. Пригунова, О. Пшінько, В. Сичова, С. Співака, З. Стаховяка, О. Сороківської, А. Ткача, К. Утенкова, А. Череп, А. Шастітко, В. Якубенка, Н. Латигіна та інших [1-15].

Потрібно відзначити, що сучасні науки, які використовують логіку в якості інструмента пізнання, нерідко наштовхуються на теоретичні суперечності, або на суперечності теорії досвіду використання парадоксів навіть в науці.

Між іншим наявність парадоксу інколи, насправді, стимулює покликання до нових досліджень, більш глибокого осмислення теорії, її «очевидних» постулатів і нерідко призводить до їх перегляду.

Згідно з Вікіпедією прикладами парадоксів у науці можуть служити Парадокс Рассела, Парадокс Банаха – Тарського, Парадокс Смейла, Парадокс Хаусдорфа, ЕПР-парадокс [Інтернет ресурс].

Тим часом проблеми громадської та наукової оцінки парадоксальної поведінки політичних лідерів, їх висловлювань у воєнних, екстремальних умовах, трактування ними подій, явищ, розробка механізмів їх розв'язання залишилися за полем зору вітчизняних учених. На справді, використання виявлених окремих психологічних чинників в управлінських функціях в умовах їх Євроінтеграції та трансформації до новітніх умов співіснування, використання для цього в сфері управління наукового інструментарію, як засобу забезпечення стабільності суспільства, залишилися за полем зору не лише вітчизняних учених, а й ідеологів, відповідальних від держави осіб і служб.

Власне ці обставини обумовили перелік проблем у цій парадоксальній сфері життєдіяльності, мету та завдання даного, науково-публіцистичного дослідження.

Мета дослідження та постановка завдань

Мета статті полягає в організації вивчення громадської оцінки воєнних подій і явищ, поведінки політичних лідерів в невизначених та екстремальних умовах, необ'єктивних інформаційних повідомлень з сфери наслідків війни та специфіка реагування на них громадянського суспільства.

Згадана мета обумовлює необхідність розглянути можливості використання громадських чинників в управлінських функціях в умовах адаптації Українського суспільства до Європейських вимог в контексті періодичних змін наукових парадигм їх розвитку, що передбачає розв'язання наступних завдань:

- визначенні ролі і місця державного, політичного лідера, у цих перетвореннях різних форм суспільної діяльності. Вивченні можливого громадського впливу на формування свідомості особистості з урахуванням дії об'єктивних чинників, в умовах організації воєнного і повоєнного українського суспільства та Міжнародних інституцій;

- проведення аналізу мотивів, якими вони керуються в залежності від рівня їх володіння предметом дослідження, інформаційними ресурсами та ін.;

- виявлення чинників, що спричиняють імітацію корисної для суспільства діяльності, у низці важливих сфер його життєдіяльності, що обумовлені в одному випадку психологічними чинниками, а в іншому пост радянськими традиціями.

Загалом одним із завдань даної статті є розгляд використання сучасних методів управління у виявленні парадоксальних ситуацій, причин наростання проблем у різних сферах суспільного життя, породжених війною та існуючою політичною системою, інтелектуальними якостями політичних лідерів від стану яких залежить ефективність життєдіяльності; формування парадигми його розвитку, запобігати руйнівним процесам, які могли б впливати на ефективність воєнних та суспільно-політичних процесів стабілізації суспільства.

Виклад основного матеріалу

Як відомо, парадоксальність – надзвичайно поширене явище, властиве, в першу чергу, численним творам самих різних жанрів мистецтва. В силу своєї незвичайності, наприклад, парадоксальні вислови, (політичних лідерів) незмінно привертають до себе увагу людей. Не визначеність та дволикість трактувань розмаїтих політичних процесів і явищ, широко використовується в розмовному жанрі багатьох дипломатів і політиків. Що правда, багато ораторів інколи звертаються у своїх виступах до цих методів, для підтримки живого інтересу слухачів. Комізм більшості анекдотів полягає в свідомому описі незвичайної, оригінальної ситуації.

Наприклад, парадоксальність виступів Дональда Трампа полягає не у потребі звернути на себе увагу, хоч і це має місце, а як результат нібито легковажного відношення до вирішення важливих міждержавних проблем.

Після виступу Дональда Трампа про замовлення ЄС на зброю і боєприпаси для оборони України та систематичну проплату за надані їм послуги викликали певні висновки. Війна заставляє переосмислювати наше парадоксальне буття на цій грішній землі. Під час глобальних втрат одні люди в результаті стають гуманнішими, інші жорстокими, взагалі гинуть ті і ті, терплять від руйнацій і ті, і ті. Тим часом, конкретно заробляють на війні лише одні. Вони не мають втрат і руйнацій, вони мають на війні замовлення і величезні доходи, заради яких вони забувають про взяті зобов'язання перед партнерами, християнську мораль і людську совість.

Літературно-публіцистичний відступ за результатами дискусії на засіданнях круглих столів. ...Може справді, світ наближається до свого кінця і варта подумати над своїм життям, покаяться у гріхах, бо не знаємо коли прийде останній день?. Отець місцевої церкви, Ярослав Гонсьорек, попереджає: катехит говорить про знаки, які передуватимуть Апокаліпсису, та дає поради тим, хто боїться Судного дня: 1. Не боятися; 2. Вірити, що Бог дасть слово і мудрість проти яких ніхто не зможе перечити; 3. Примножувати таланти; 4. Бути чуйним до Суду Божого. Життя насичує нас досвідом, парадоксальними прикладами і ми думаємо, поступаємо кожен по своєму рівню свідомості і розвитку.

Ми розмишляємо про масштабні справи, а курочка порпає землю, шукає зеренце для поживи, не знаючи, що господар вже іде з сокирою по неї. Завтра приїжджають до нього гості, потрібно підготувати бульйон.

З наукових позицій термін «парадокс» має розмаїті трактування. Наприклад, парадокс в логіці – це протиріччя, що має статус логічно коректного виводу і, разом з тим, являє собою міркування, що приводить до взаємно виключаючих висновків.

Тим часом логічна помилка парадоксу на відміну від паралогізма і софізму не виявлена поки через недосконалість існуючих методів логіки.

Розрізняються різновиди логічних парадоксів, такі як апорія і антиномія.

Довідково: *Апорія (грец. - безвихідь, скрутне становище) - висловлювання, що суперечить стійким поглядам і звичним уявленням людей чи навіть здоровому глузду і, відповідно, визначається як проблема, яку потрібно вирішити. Перші апорії сформулювали давньогрецькі філософи (Зенон Елейський, Евбулід та ін.) [Інтернет ресурс].*

Антиномія (грец. antinomia - суперечність у законі) - термін, трактований у двох значеннях:

- два суперечливих висловлювання (теза й антитеза), кожне з яких можна довести істинність. У такому значенні антиномія суперечить закону виключеного третього, яке визначає, що доведення істинності тези зумовлює хибність антитези і навпаки;

- суперечність у певній системі знання (теорії). Система містить антиномію, якщо в ній логічно доведені водночас два суперечливих висловлювання (теза й антитеза). (У формальних системах антиномія виникає тоді, коли доводиться одночасно теорема і її заперечення) [Інтернет ресурс].

Наше покоління перейшло у третє тисячоліття. Земна цивілізація мала б характеризуватися як цивілізація гуманістів, інтелектуалів, стратегів, а не лицемірів, жлобів, і вбивць. Парадоксально, але багато науковців вміють пояснити усі виверти сучасної політики та людського буття і виправдати навіть явні злочини. Парадоксально, що у нас в Україні, колиці трипільської культури, в середовищі потомків славнозвісних аріїв, російська «дич» запалила війну, яка вже триває з 2014 р., (загинули мільйони людей) і в результаті інтелектуальної, гуманітарної та духовно-моральної обмеженості, має загрозу перерости у Третю світову.

Літературно-публіцистичний відступ. Церква закликає терпіти все. У Царстві Небесному буде все враховано і за терпіння на землі на Небесах чи в іншому світі будемо благоденствувати.

Попередній, радянський режим з комуністичним божком лєніним тішив людей, точніше майбутні покоління власне такими ж далекоглядними характеристиками, але не на Небесах, а на землі. При комунізмі людина не матиме турбот де переночувати, що поїсти і т. п. Хто сумнівався у цих прогнозах відправляли у божевільню, тюрму чи сибірську тайгу, де правили психологію і навіть, за твердженням тих, хто перевиховував, - роги! Тому ми покійно працювали, стояли у чергах за молочною ковбасою і тішилися що наші потомки будуть жити при комунізмі, коли все буде і завжди буде так. Але це буде тоді, коли ми «виглумимо» нашими ж руками тих, хто не вірить в це і думає по іншому. Але не сталося так, як гадалося.

Директивне втручання у суспільний розвиток не забезпечило поступового покращення життя і соціалізм, а за ним і комунізм потерпіли поразку у змаганні з хаотичним, загниваючим капіталізмом. Тим часом, заражені цим вірусом російські політики нині ніби вирішили використати загадану ідею для покращення становища російського народу, та за рахунок отримання додатково захоплених (праведно, не праведно, законно незаконно, гуманно не гуманно) українських територій??? Політичні лідери міркують знову ж таки парадоксально. Покращення для російського народу наступить потім, колись, а їх лідеру парадоксально вже потрібні: катер, гелікоптер, пара квартир, власний санаторій і т. д., і т. п. Запитуємо, чому такі парадоксальні поступки у державі, заповненій необмеженими ресурсами і можливостями, допускає бідний затурканий народ? Чому у високоінтелектуальну епоху вони обирають російських агресивних керівників і політиків, яких у світі називають недоумками, упірями? Запитуємо хоч знаємо і у них і у нас вміють організувати вибори з необхідними результатами. Для цього теж потрібен інтелект. За демонстрацією його можливостей (інтелекту) забули про велику жорстоку істину, важкою працею і правдою досягають справедливості, миру, благополуччя. Це відбувається мабуть тому, що в основі суспільних взаємовідносин закладено лицемірство, яке прикривається нібито відстоюванням загальнонаціональних інтересів, а катер, літачки, квартири, особисті санаторії і т. п. дрібниці в порівнянні з вирішенням великих, глобальних, справ «заради чудового майбутнього народу». Правда є інструментом ліквідації усіх парадоксів, а особливо неоднозначностей неправди, необґрунтованої агресії та ін.

Згідно Вікіпедії **Парадóкс** (від дав.-гр. *παράδοξος* — *несподіваний, дивний*) — *твердження, яке на першій погляд суперечить саме собі, але може бути вірним. Це твердження, судження або явище, яке здається нелогічним, суперечить здоровому глузду чи загальноприйнятим уявленням, але при глибшому аналізі може виявитися правдивим, або ж це формально-логічна суперечність, коли два взаємовиключні судження однаково доказові. Походить від грецького слова *paradoxos*, що означає «несподіваний» або «той, що йде всупереч думці» [Інтернет Ресурс].*

Використавши виклад, Н. В. Панченко, Ю. І. Просяник: «Парадокси: види, типи» (Posted by admin on Tuesday, 14 February 2017) (Кафедра української мови НТУУ КПІ ім. Ігоря Сікорського). Можемо константувати, що сформулювати проблему інколи важливіше і важче, ніж вирішити її. Справді, парадокси являють собою найбільш цікавий випадок неявних, способів постановки проблем. У широкому сенсі парадокс - це положення, яке різко розходиться з загальноприйнятими, усталеними, ортодоксальними думками.

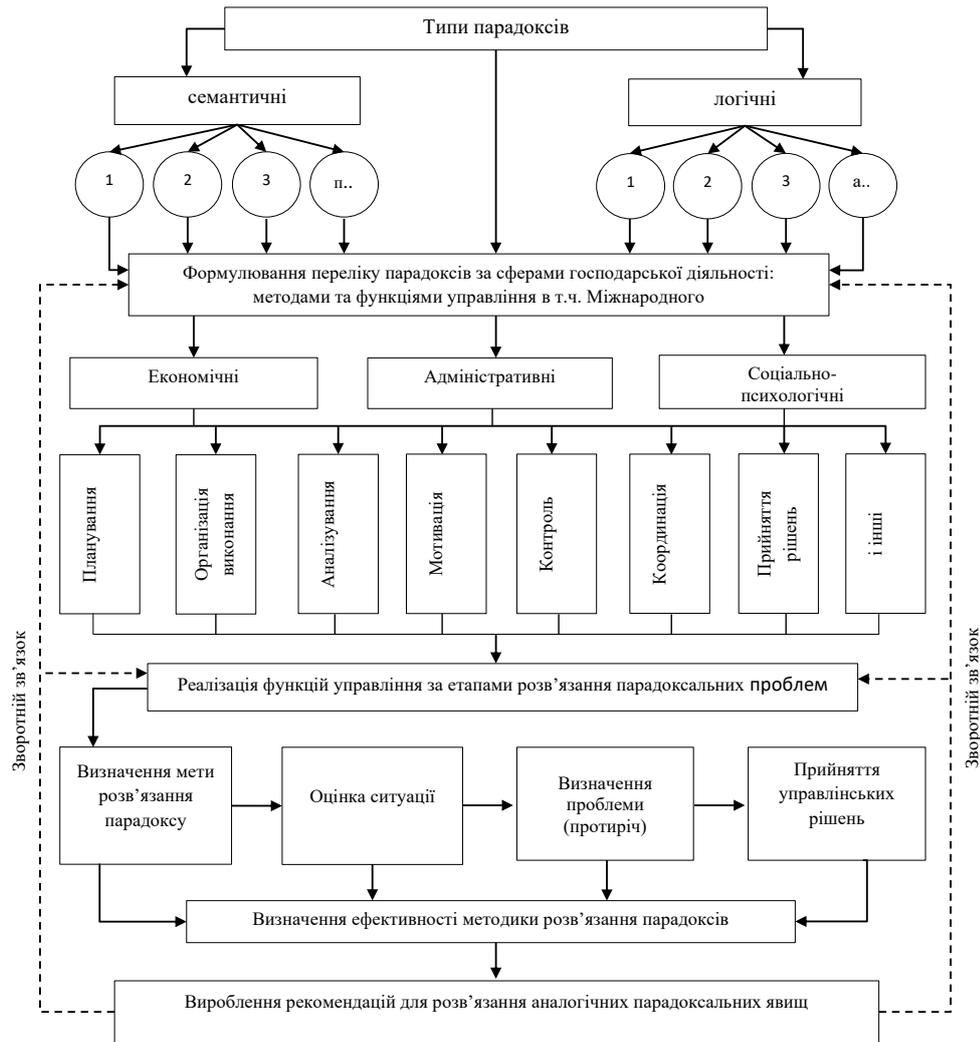
Парадокс у більш вузькому і спеціальному значенні - це два протилежних, несумісних твердження, для кожного з яких є удавані переконливими аргументи. Особливою популярністю користуються парадокси в самих строгих і точних науках - математиці і логіці. І це не випадково.

Які види та типи парадоксів ми можемо класифікувати? Існують парадокси, які виникають у певній галузі наукового знання в процесі історичного розвитку науки, коли виявляється суперечність між певною усталеною системою знання і новими фактами, між закріпленою в певних парадигмах напрямом досліджень і новими відкриттями, що не укладаються в ці парадигми.

У кожній галузі наукового пізнання з'являються специфічні парадокси - фізичні, хімічні, біологічні, математичні тощо. Окремою темою є парадокси сформовані у політичному чи соціально-економічному середовищі.

Як відомо парадокси, які виникають у межах певної наукової теорії, виявляють суперечливість самого руху матеріальних об'єктів, котрі вивчає наука, «двоїстість» природи самого об'єкта дослідження, зумовлюючи переосмислення фундаментальних принципів і парадигм конкретної науки.

Парадокси за типами логіки прийнято класифікувати на семантичні й логічні (рис. 1.).

Рис.1. Організаційний механізм вивчення політичного середовища народження примітивних парадоксів, засобів їх трактування і вирішення

Семантичні парадокси виникають у розмаїтих міркуваннях.

До семантичних парадоксів належать: парадокс «Брехун», гетерологічний парадокс, парадокс теорії імен, парадокс (антиномія) відношення найменування та ін.

Логічні парадокси - парадокси, які виникли в межах певної логічної теорії у процесі розвитку науки логіки.

До логічних парадоксів належать парадокси матеріальної імплікації, парадокси строгої імплікації, парадокси епістемічної логіки, парадокси логіки існування та ін. (зміст цих парадоксів буде визначений у контексті аналізу конкретної логічної теорії, де виникли ці парадокси).

В історичному аспекті було виявлено ще багато парадоксів (апорій і антиномій). Усі відомі з історії науки, філософії, математики парадокси стали об'єктом логічного аналізу. Логіки класифікували парадокси за видами та типами й шукали шляхи їх вирішення. Вони встановили, що не існує єдиного способу (методу) вирішення усіх парадоксів і запропонували особливі методи для розв'язання кожного конкретного парадоксу.

Розглянуті парадокси - це тільки частина з усіх виявлених до теперішнього часу не включаючи політичну і господарську сфери. Цілком імовірно, що в недалекому майбутньому відкриють і багато інших парадоксів, і навіть абсолютно нові їх типи.

Якось Д. Трамп виступаючи перед журналістами та відповідаючи на різні запитання (ще раз нагадаємо), згадав про замовлення ЄС на зброю і боєприпаси для оборони України (до речі такого запитання ніхто йому не завдавав) він підкреслив про систематичну проплату Європейцями за надані послуги, ніби його хтось звинувачує в цьому. Тоді він висловився що війна в Україні йому нагадує бійку двох дітей.

Війна насправді змушує переосмислювати наше парадоксальне буття на цій грішній землі. В результаті згадуваної, так званої, бійки гинуть мільйони людей.

Публіцистичне висловлювання на громадських засіданнях: ...звідки береться цей цинізм що звучить з уст, так скажемо, інтелектуала, лідера найбільш успішної держави, хоч з тупими, ожирілими очима!? Така поведінка очевидно підтримує іншого слинявого інтелектуала з схиленістю до грабунків, брехні, вбивств і руйнацій під приводом боротьби з нацизмом і т. п.

Між тим парадокси політичні можна асоціювати з парадоксами демократії, які трактуються як внутрішні суперечності, які ставлять під сумнів її ідеальну реалізацію, зокрема неможливість ідеального вираження волі більшості (Теорема Ерроу), обмеження свободи заради її ж збереження (аутоімунність), залежність від фінансових ресурсів, що унеможливорює рівність (парадокс грошей у політиці), та протиріччя між владою більшості та обмеженнями конституціоналізму. Ці парадокси показують, що демократія як і політика та економіка постійно перебувають у стані кризи та саморефлексії, намагаючись збалансувати ідеали з реальністю [Інтернет ресурс].

Як відомо, найбільший парадокс, наприклад, сучасної американської прямої демократії полягає в тому, що вона стала ареною, на якій правлять великі гроші, оскільки лише багаті групи впливають на розвиток політичних процесів. Яскравим парадоксальним прикладом є Дональд Трамп, який приймає рішення ніби у користь групи, при тому не забуває про особисті інтереси.

Як показує вивчення, справді, під час глобальних втрат одні люди, в результаті пережитого, стають гуманнішими, інші жорстокими. Тим часом, гинуть ті і ті, терплять від руйнацій і ті, і ті. Заробляють на війні лише одні, вони не мають втрат і руйнацій, вони мають на війні замовлення і доходи злорадство і задоволення від усвідомлення своєї безкараності, основаної на безумстві зверхності.

Після таких важких парадоксальних роздумів напрошуються інші висновки, які ґрунтуються на висловлюваннях Д. Трампа і в. путіна, керівників держав які гарантували мир для нашої держави, які нагадують нам (за висловлюваннями на громадських засіданнях) не дітей, а істот мавп макак і горил.

Виймка з виступу на засіданнях дискусійного клубу: ...макака увірвалася у наш рай (лише сьогодні ми це зрозуміли і навіть ті, що серед нас, росіяни) і гарматами та літальними апаратами руйнує все, з автомата вбиває усіх і злорадствує, не думаючи про наслідки. Вона усвідомлює одне, якщо вона не знищить його, то збіговисько йому подібних макак зруйнує його особистий рай та його терористичної банди. Найприкріше те, що ця макака має не лише автомат, а і чемоданчик (не з його фекаліями про які багато пишуть незалежні журналісти), а з ядерною кнопкою!!!

На думку громадськості, в силу цих та інших обставин потребує невідкладної заборони діяльності інформаційних агентств та програм що поширюють двоїсту інформацію, фейки, вульгаризм, не об'єктивну рекламу в ЗМІ, надходження від яких іде в російську економіку; розробити систему матеріальної та моральної зацікавленості у підтримці розвитку регіональних ЗМІ. Для врахування громадської думки в управлінні передбачити громадські аналітичні центри

при діючих при владних громадських радах. Для об'єктивного висвітлення їх роботи, передбачити в ЗМІ спеціальні рубрики та ін.

Так, згідно з християнським вченням, людина створена за **образом і подобою Божою** (Буття 1:26-27), що означає наділення її духовними властивостями Творця: розумом, свободою волі, безсмертям, здатністю до творчості та любові, а також владою над світом; хоча образ цей був спотворений гріхопадінням. Він відновлюється через жертви Ісуса Христа [Інтернет Ресурс].

Знову ж таки, парадоксально, але звірина чи інша істота, скотина інколи гуманніше поступає з собою подібним, чим Людина, яка використовує свій інтелект для розвитку, любові і добра. Парадоксально, - у тварини він не розвинений, а тому інколи використовується для блага собі подібних. (За висловлюваннями на громадських засіданнях).

Чи багато потрібно мати розуму, щоб заявити: якщо він не матиме результатів у «миротворчій місії», тобто якщо Україна не уступить агресору своєї території, він відмовиться від свого «покликання» забезпечити мир. Пересічний українець після такої заяви каже: краще б тебе мати ще маленьким викинула у німецьку кропиву, якщо ти такий миротворець. (В біографічних повідомленнях є дані про те, що його родина перед війною виїхала з Німеччини до США. Можливо вони такі ж патріоти своєї німецької землі якою була Меркель???)

Мало хто нині (крім росії) можуть собі уявити руйнацію як мету??? Чи як акт помсти за нібито зраду, а може за своє божевілья? Чим пояснити її віроломні безчинства у нашій державі? Маючи, аналогічний досвід нині вони зруйнували всю інфраструктуру на окупованій території, греблю Каховського моря. Наслідки будемо спостерігати довгі роки так, як спостерігаємо наслідки Чорнобильської АЕС, численні кургани, могили і багато, багато інших діянь сатани на нашій території.

Дивно, що політичних лідерів, які користуються здоровим глуздом чомусь стає все менше. Невже цивілізація розвивається по алогічній парадоксально-божевільній спіралі, досягнувши певного рівня спускається до вихідного рівня?.

Д. Трамп який ніколи не був взірцем моральності, а навпаки сьогодні, так скажемо, хоче претендувати на Нобелівську премію в галузі Миру. Якщо таке відбудеться то, за твердженням громадськості, путін з чикотило (відомий убивця) мали б претендувати на світові відзнаки за порятунок людей від божевільних вбивць, а відома мавпа, (горила) **Кокко**, яка знала понад 1000 жестів та розуміла більше 2000 англійських слів, вивчаючи мову жестів з докторкою Франсін Паттерсон, (вона навіть жартувала та спілкувалася з людьми), демонструє високі когнітивні здібності приматів до мови. В таких обставинах вона могла б претендувати на вершину інтелекту [Інтернет Ресурс].

Вже не один раз звертали увагу на те, що Інтернет є нагромаджувачем з якого підготовуються праведники і грішники. На даний час, він є не лише засобом заробітку в першу чергу росіян (колаборантів), а і пристроєм дезінформації своїх і противника. Ноутбуки, звичайні мобільні телефони, смартфони є бібліотекою, інструментом машинопису, обліку, предметами розваг, розпусти і т. д., і т. п. Тим часом ніхто, крім споживачів, не хоче порядку у цій сфері. Де істина, а де брехня? Де щирість, а де лицемірство? Зверталися у відкритій пресі до духовенства щоб з церковного амвона засвітити ці неподобства перед владою. Ноль реакції.

Випадок з духовного життя. Доросла людина сповідається в церкві і каже священнику, що у телефоні інколи вискакують соромітницькі зображення ролики відкритого сексу і т. п. Священик з докором звертає грішнику увагу: ви старша людина, - як вам не соромно дивитись на цю гидоту...

Людина не признається в гріху, а протестує проти нього!. Телефоном користуються діти. Парадокс у сповіді, у сфері виховання. Від такого порозуміння можна збожеволіти.

Громадськість пропонує: щоб не виснажувати нерви наших людей, можна було б закрити такі програм як ТІК-ТОК (до речі це вже зробили багато цивілізованих держав). Здійснити фільтрацію провокаційно - ворожих повідомлень в ЗМІ. Хто і коли в Україні наведе порядок у цій сфері суспільного життя? Осліпли, оглухли, не хочемо думати... Понастворювали паразитуючі структури і благоденствуємо, що правда не всі... На нашій вулиці війна, по ній майже системно час від часу ідуть закриті машини, гудуть сирени, люди стають на коліна, моляться, - везуть 200-сотих.

Відповідно до часу і обставин говоримо правду за для оздоровлення всієї управлінської піраміди, інформаційно-телекомунікаційної системи. Вимагаймо реформування і оздоровлення не лише

вітчизняних, а і міжнародних інституцій. Для цього доцільно запровадити показники оцінки якості та ефективності їх діяльності і припинити диктат маючих, «великих», агресивних і божевільних.

Для розв'язання парадоксальних проблем чи задач можна було б рекомендувати організаційний механізм вивчення політичного середовища народження примітивних парадоксів у за сферами суспільної діяльності засоби їх трактування і вирішення представлених на рис. 1.

Про дії росії в Україні, з глибокою стурбованістю, висловлюються світлі постаті світу, при тому не лиш лідери Вселенської церкви, а і Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш. Він вкотре наголошує на необхідності реформування багатосторонніх інституцій, створених після Другої світової війни, але сам продовжує перебувати на посаді? Пояснення просте, росія фінансово підтримує цю міжнародну інституцію.

Підготували звернення та пропозиції від наукової громадськості до української діаспори за кордоном про удосконалення цих суспільних процесів. Виявляється управління світовою діаспорою керують люди, що давно забули українську мову, ніколи не були в Україні, не знають її традицій і гальмують всякі національні ініціативи.

Орієнтовно, так чи інакше війною зайняті в Україні не менше 1.5 млн. людей., не менше людей задіяно у війні з другої сторони 8.0 млн. українців виїхали за кордон. Про загиблих, в такій ситуації, згадувати не коректно.

Висловлювання на громадських засіданнях. ...Уявімо собі, що всі ці люди працювали б на творення. Якщо б усі ці ресурси, усі зусилля скерувати на озеленення пустелі, - земля б помолоділа. Скільки горить доброї і злої енергії, а світові «псевдосвітлі і псевдоправедники» милуються масштабністю цих процесів, - не спішають її гасити.

Парадокси ще закладено в тому, що кожен з тих великомасштабних жлобів знають поведінку і заповіт Олександра Македонського: з собою в інший світ нічого не візьмеш, але вони не хочуть про це згадувати.

Ця стаття у формі науково-публіцистичного нарису виросла з внутрішніх протестних нагромаджень і підготовлена як крик душі в контексті наукової праці: «Соціо-психологічні наслідки війни, з погляду і позицій пересічних громадян» та дискусій організованих громадськими академічними формуваннями: «Соціологія: психологічний інструментарій організації взаємовідносин і компонента сфери управління та засіб стабілізації українського суспільства і попередження міжособистих конфліктів, в умовах, взаємодії Міжнародних інституцій»

Літературно-публіцистичний відступ. 22 серпня ц.р., відійшла у вічність відома учена, «Заслужений діяч науки і техніки України», колега, для кого друг, для кого наставник, а загалом не байдужа до чужого горя, добра людина, - Куценко Віра Іванівна.

Навчалась у Канівській школі № 2. Закінчила Київський університет імені Т. Г. Шевченка у 1964 році.

З 1971 року працювала у наукових закладах України — професор. Також здобула наукову ступінь доктора економічних наук (1984 р.) і вчене звання професора (1995 р.).

З 2009 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України». Нею опубліковано більше 70-ти монографій та поза тисячу наукових статей. За участі її наукової школи підготовлено сотні спеціалістів на науковців вищої кваліфікації.

Вона була не байдужою до громадського і політичного життя українців. Завжди разом з молоддю брала участь в розмаїтих громадських заходах у Києві та регіонах, у революціях і т.п.

Світла пам'ять про неї як талановиту учену і добру людину назавжди збережеться у наших серцях. Вічна їй пам'ять і царство небесне.

По суті справи в ракурсі її поглядів на життя і наукову діяльність підготував свій висновок про життя у нестабільній державі що проходить черговий раз випробування війною.

Вона завжди була у повазі серед старшого покоління і молодих, але коли відійшла на пенсію, про неї всі забули. Через це, можливо і передчасно відійшла вона у краций світ з образою на душі. Турбувалася про майбутнє України, підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації, опублікувала свої праці, наукові розробки, та коли вона зійшла з дистанції, ніхто нею навіть не поцікавився.

Справді, сьогодні відійшли у небуття ті, хто жертвуючи своїм здоров'ям, іншими Богом даними благами і ніхто про них не потурбується не згадає добрим словом. Мовчать історики, політики, широка громадськість.

Парадоксально усвідомлювати знову ж таки, що то тут, то там гинуть у незалежній державі не явні вороги, а патріоти, при тому дуже високого ідеологічного рівня серед яких згадаймо: Вячеслав Чорновіл, Андрій Парубій, Ірина Фаріон з Львова, Вадим Гетьман - банкір з Києва, Дем'ян Ганула з Одеси та Артем Мирошниченко з Бахмута, Георгія Гонгадзе з Києва, Сашко Білий з Волині і багато, багато інших...

Знову, так скажемо, у державі немає своєї ідеології і парадоксально ніхто не зацікавлений у її розвитку. Не забезпечується пересемственність поколінь, як за те, щоб нам тут було краще. Чи розумінням не досягаємо, чи інтелектом бідні, чи просто не хочемо цього. Нам байдуже хто буде керувати нами. Свідомо призначаємо на посади не компетентних, аполітичних, безвідповідальних і дивуємося що не маємо результатів.

Як би все не відбувалося, але пересічні люди все бачать, розуміють і у безнадії мовчать. Але це явище тимчасове, це теж всі розуміють тому для того щоб відтягнути час, влада включає свої методи гасити парадоксальну поведінку глобального керівництва: до землі летить не то комета, не то космічний корабель 3I/ATLAS (або C/2025 N1), міжзоряний об'єкт із кометними властивостями що прибув аж із-за меж Сонячної системи, який відзначається надзвичайно витягнутою орбітою і пролітає крізь нашу систему, і має наблизитися до Землі 19 грудня 2025 року. Можливо там є інопланетяни, які хочуть нас знищити, або покорити, а може комета просто вріжеться в нашу планету? Так чи інакше нам є над чим думати...

Або чого вартує для нашого сприйняття континентальний вулкан, Сибірський магматичний плум — це гігантське підземне джерело розпеченої магми, що колись піднялося з глибин мантії Землі та спричинило масштабне виверження на території сучасного Сибіру. Ці події відбулися приблизно 252 мільйони років тому і залишили після себе Сибірські траппи — величезні застигли лавові плато. Що правда по російських ЗМІ цієї інформації не дають, а нам будь ласка.

Літературно-публіцистичний відступ: ...Почекайте москалі, і на ваші голови за ваші гріхи впаде вулканічний попіл і не лише попіл, - каже пересічний українець. Читаємо і злорадно думаємо, що кара Божя на їхні голови вже летить, і скоро впаде.

Кінець кінців, священні книги приводять численні пророцтва і твердження що от-от наступить кінець світу. Астрологи, тарологи, віщуни, екстрасенси та ін. рахують ознаки, що з дня на день наближають нас до цієї дати, а російський мішка слухає і їсть як кажуть москалі, щоб він подавився на кінець, думають люди.

Парадоксально, але «єдина росія» не дивиться на небеса, з яких упаде на землю комета чи сяде НЛО. З кремлівської висоти плує на магматичний плум і продовжує грабувати Україну, а що не може вкрасти, - як святий андрій боголюбський невтомно руйнує. Чому ж їм Україна так муляє, так дошкуляє, а може не їм одним...

За повідомленням українського журналіста з Дніпра Романа Цимбалюка (він був власним кореспондентом УНІАН у Росії, відомий своїми прямими запитаннями на прес-конференціях Путіна, а пізніше у 2022 році виїхав з РФ через загрозу безпеці). Так от, він повідомляє, що равин Центру «Менора» (найбільший у світі єврейський громадський комплекс, відкритий у жовтні 2012 року у Дніпрі, знаходиться в єдиному комплексі з центральною синагогою Дніпра «Золота Троянда»), даючи інтерв'ю одній з Ізраїльських газет повідомив, що росіяни в Україні нищити євреїв не будуть, тому вони їх чекають з нетерпінням. Якщо будуть так себе вести, - дочекаються. Росіяни слово вміють тримати!

Пригадалося, під час Другої світової війни Прем'єр-Міністр Великобританії Черчіль переселив усіх німців держави у спеціальне поселення без всяких зав'язків з Німеччиною. Поселенці були звільнені лише після переможної війни.

Парадоксально, але мабуть такими ж міркуваннями користуються обивателі монастирів православної церкви московського патріархату в Почаєві і Києві та ін. Та до них особливих претензій держава чомусь немає. Байдужість до бід землі на якій проживаєш трутнем, є ознакою чужинця-ворога, так стверджують ідеологічні догмати.

Перелік парадоксів можна було б продовжувати, та чи є потреба?

Парадоксально, що ми все одно не робимо з них висновків, а якщо і це має, місце, стає зрозумілим чому століттями нічого не міняється.

Літературний відступ. Курочка продовжує порпатися в смітті, шукаючи зеренце, а господар вже точить ножа... - дочекається бідолашна.

Висновки

Таким чином, вивчення результатів громадського обговорення воєнних дій та суспільної атмосфери в нашій державі, парадоксальних висловлювань і явищ, дозволяє зробити наступні висновки.

Насправді, війна між Україною і росією, не є епізодом у розвитку людства, а складним соціо-психологічним уроком обумовлюючим необхідність розв'язання парадоксальних задач, посилення контролю за реалізацією кадрової політики, як в міжнародних інституціях, та і безпосередньо у рамках тієї чи іншої держави. Мотиви, якими керуються організатори взаємовідносин та суб'єкти взаємодії дозволив виявити чинники, що спричиняють під час війни, загострення чи послаблення миротворчої чи агресивної діяльності окремих політичних лідерів, парадоксальності їх вчинків. В силу цих обставин, доцільно розробити організаційний інструментарій і механізми (див. авт. Рис.1), вивчення політичного середовища народження парадоксів, досягнення встановленої мети, (їх вирішення) та за рахунок цього забезпечити посилення єдності нашого суспільства при максимальних ефективних результатах виробничо-господарської, та ін. видів життєдіяльності таким чином досягнути, як тепер кажуть, довготривалого миру.

Не характерні парадоксальні епізоди, що фрагментарно висвітлені у статті підкреслюють значиму роль неадекватної поведінки в окремих агресивних випадках, політичних лідерів. Запропоновано засоби для відбору професійних і добропорядних кадрів та на цій основі забезпечення мирних взаємовідносин. Ці обставини обумовлюють необхідність:

- вдосконалення з врахуванням виявлених закономірностей, державного управління в Україні, організації ефективних реформ в роботі Міжнародних інституцій; знову ж таки запровадження «Поліграфа» при висуненні на керівні державні посади на основі полярного тестування; посилення відповідальності за результати державного керівництва та громадської оцінки ефективності керівництва на всіх управлінських рівнях, передбачивши громадські аналітичні центри при регіональних органах влади [5];

- практикувати публічне обговорення планів та науково-технічних програм соціально-економічного розвитку з використанням системи матеріальної та моральної зацікавленості.

Громадська оцінка воєнної ситуації в Україні, визначення ролі політичних лідерів в стабілізації процесів обумовлює необхідність вдосконалення державного управління, використання соціо-психологічних та інших чинників в управлінських функціях, тим більше, в умовах Євроінтеграції, посилення ролі і місця особистості у цих перетвореннях з використанням різних форм суспільної діяльності, які можуть, при організації певних видів контролю і посилення відповідальності, підвищувати його ефективність.

В. М. ANDRUSHKIV^{1*}, V. S. HRUSHKO², O. I. NAHALIUK³, N. B. KYRYCH⁴, O. B. POHAJDAK⁵

1* President of the Academy of Social Management. Doctor of Economics, Professor, Department of Innovation Management and Services, Ternopil National Technical University named after Ivan Pulyuy, st. Rus'ka, 56, Ternopil, 46001, Ukraine, e-mail: andrushkiv.bohdan@gmail.com, ORCID:0000-0003-4897-5539

2 Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Philosophy and Economic Theory, Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University, st. Maksyma Kryvonosa, 2, 46000, Ternopil, Ukraine, e-mail: grushko.vs@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5585-0588

3 Doctor of Philosophy, Assistant, Department of Innovation Management and Services, Ternopil National Technical University named after Ivan Pulyuy, st. Ruska, 56, Ternopil, 46001, Ukraine, e-mail: gagaliuk.olya@gmail.com, ORCID 0009-0003-4940-9720

4 Doctor of Economics, Professor, Department of Management and Administration, Ivan Pulyuy Ternopil National Technical University, st. Ruska, 56, Ternopil, 46001, Ukraine, e-mail: nkuruch@gmail, ORCID:0000-0001-7728-9787

5 Doctor of Economics, Senior Research Fellow, Senior Research Fellow, Ivan Pulyuy Ternopil National Technical University, st. Ruska, 56, Ternopil, 46001, Ukraine, e-mail: pog.ola77@gmail.com, ORCID:0000-0002-4070-6863

POLITICAL PARADOXES AND ECONOMIC MECHANISMS OF ORGANIZING INTERNATIONAL COEXISTENCE IN THE CONTEMPORARY WORLD

(Socio-psychological practices of organizing relations between political leaders in preventing conflicts caused by managerial paradoxes, military losses in the war and disappointments in the stabilization of international relations)

Goal. Purpose. Using sociological methods, to investigate the problems of the emergence of paradoxes in the sphere of political and economic management, to reveal organizational means and mechanisms for its improvement, ensuring stability and peace in the post-war period. To clarify the role of the so-called, respectable political leader in the organization of peacekeeping activities and missions. To give paradoxical examples of their statements in the assessments of independent public formations, in various forms and in various spheres of social activity. To study their influence on the development of military and post-war Ukrainian society and the consequences on the state economy. **Results.** The phenomena of paradoxes are considered in the processes and methods of management, which are determined by the circumstances of International Relations. The possibilities of using public assessment of the processes of improving managerial functions, in the conditions of its transformation to European standards, are determined. The peculiarities of the influence and consequences of negative and exemplary behavior on the formation of a person's consciousness are considered, taking into account the action of objective factors in the specific conditions of both wartime and post-war development of the state, and their criticism from the perspective of the public is given. The destructive content of neglecting the development of highly moral, humanistic, scientific traditions based on democratic principles is revealed. A solution to this problem is proposed by creating an organizational mechanism for studying the political environment of the birth of primitive paradoxes in the spheres of social activity, means of their interpretation and resolution. **The scientific novelty** of the proposals made lies in identifying paradoxical actions of political leaders, substantiating the need to change the paradigm of Soviet traditions formed in the post-totalitarian period and reorienting them to pro-European vectors. The introduction of an organizational mechanism for studying the political environment of the birth of primitive paradoxes in the spheres of social activity, means of their interpretation and resolution. **The practical significance** of these socio-psychological studies of paradoxes in the field of management lies in the wide possibilities of their use in determining prospective goals and developing strategies for the socio-economic development of the state in the post-war period. Based on these considerations, it is advisable to form a specific organizational toolkit to improve personal characteristics by selecting personnel using the "Polygraph", ensuring the earliest possible achievement of peace in the state and interstate understanding, strengthening the unity of our society, improving the results of production, economic and other types of social life.

Keywords: paradoxes, war, contradictions, political leader, sociology, psychology, management, social relations, justice, motive, paradigm, meaning

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрушків Б.М., Кирич Н.Б., Ратинський В.В. Аналітика соціо-інформаційного розрізу економічних та воєнно оборонних проблем в Україні на сучасному етапі. Вісник економічної науки України. Науковий журнал. 2022 № 1 (42) С. 114-120.
2. Андрушків Б., Грушко В. Зміни парадигм розвитку економіки, панівних форм капіталу та нові виклики сучасних трансформацій. Соціально-економічні проблеми і держава. 2020. Вип. 2 (23). С. 34–45. DOI: <https://doi.org/10.33108/sepd2020.02.034>
3. Андрушків Б., Романська І. Маргіналізація і глобальні небезпеки економіки. Матеріали 15-ої наукової конференції Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, 14-15 грудня 2011 р. Тернопіль: ТНТУ, 2011. 247 с.
4. Андрушків Б. Культ-освітня компонента в сфері управління, як засіб попередження вульгаризму у взаємовідносинах та поширенню фейків в ЗМІ або Важелі посилення економічної безпеки в державі. Вісник економічної науки України. 2019. №. 2. С. 214–221.
5. Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика. Київ: Основи, 1998. 534 с.
6. Горбань Н. Інформаційна війна триває. Топ-5 фейків про Львів. Твоє місто. URL: Режим доступу: http://tvoemisto.tv/news/informatsiyna_viyuna_tryvaie_top5_feykiv_pro_lviv.
7. Грушко В.С. Продуктивний культурний капітал, як інституційний засіб забезпечення модернізаційного процесу національної економіки. «Галицький економічний вісник» ТНТУ ім. Пулюя. вип. 5-6 (78-79) 2022 С. 32-42.
8. Андрушків Б., Головкова Л. та ін. Особливості удосконалення державного управління суспільними процесами в умовах війни: (підготовлено за результатами засідання дискусійного клубу: «Проблеми

- розвитку державного управління в умовах війни», що відбувся за ініціативи Академії соціального управління України та Української наукової діаспори у Франції). Review of Transport Economics and Management. 2024. Вип. 12 (28). С. 233–239. DOI: 10.15802/rtem2024/328114
9. Орбан - Лембрик Л., Шайгородський Ю. Ж. Чутки як соціально-психологічне явище. Соціальна психологія: наук. Журнал. 2004. № 3 (5). С.47-62.
  10. Рекун І.І. Інституціональна зміна парадигми економічної безпеки. Інституціональний вектор економічного розвитку / Institutional Vector of Economic Development: збірник наукових праць МІДМУ «КПУ». Мелітополь: Вид-во КПУ, 2016. Вип. 8 (2). С. 57-65.
  11. Сороківська О.А. Управління економічною безпекою підприємств малого бізнесу в умовах конфліктних ситуацій: інноваційні підходи: Монографія. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. 382 с.
  12. Андрушків Б. Комплексне використання людського та штучного інтелекту задля забезпечення миру у світі. Запорізький національний університет. Мон. Том 13. Розд. Проблеми інтеграції освіти, науки і бізнесу С. 6-11.
  13. Томас Семюел Кун. Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. Київ: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України: Абрис, 2002. 742 с.
  14. Андрушків Б., Мельник Л., Кирич Н. Трансформація наукових традицій в сфері управління, в умовах оновленого, повоєнного українського суспільства. Галицький економічний вісник. Т.: ТНТУ, 2023. Том 84. № 5. С. 194-205.
  15. Латигіна Н.А. Суперечності та парадокси-виклики демократії. Наукові записки. Політичні науки. Києво-Могилянська. 2006. Том 57. С. 48-52.

REFERENCES

1. Andrushkiv B.M., Kyrych N.B., Ratynskiy V.V. (2022) Analytika sotsio-informatsiynoho rozryzu ekonomichnykh ta voienno oboronnykh problem v Ukraini na suchasnomu etapi. [Analytics of the socio-informational aspect of economic and military-defense problems in Ukraine at the present stage] Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy. Naukovyi zhurnal. № 1 (42) P. 114-120.
2. Andrushkiv B., Hrushko V. (2020) Zminy paradyhm rozvytku ekonomiky, panivnykh form kapitalu ta novi vyklyky suchasnykh transformatsii. [Changes in economic development paradigms, dominant forms of capital, and new challenges of modern transformations] Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava. Vyp. 2 (23). P. 34–45. DOI: <https://doi.org/10.33108/sepd2020.02.034>
3. Andrushkiv B., Romanska I. (2011) Marhinalizatsiia i hlobalni nebezpeky ekonomiky. [Marginalization and global economic dangers] Materialy 15-oi naukovi konferentsii Ternopil'skoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu imeni Ivana Puliuiia, 14-15 hrudnia 2011 r. Ternopil: TNTU. 247 p.
4. Andrushkiv B. (2019) Kult-osvitnia komponenta v sferi upravlinnia, yak zasib poperedzhennia vulharyzmu u vzaiemovidnosynakh ta poshyrenniu feikiv v ZMI abo Vazheli posylennia ekonomichnoi bezpeky v derzhavi. [Cult-educational component in the field of management as a means of preventing vulgarity in relationships and the spread of fakes in the media or a lever for strengthening economic security in the state] Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy. № 2. P. 214–221.
5. Veber M. (1998) Sotsiolohiia. Zahalnoistorychni analyzy. Polityka. [Sociology. General historical analyses. Politics.] Kyiv: Osnovy. 534 p.
6. Horban N. Informatsiina viina tryvaie. Top-5 feikiv pro Lviv. [The information war continues. Top 5 fakes about Lviv.] Tvoie misto. URL: http://tvoemisto.tv/news/informatsiyna_viyna_tryvaie_top5_feykiv_pro_lviv.
7. Hrushko V.S. (2022) Produktivnyi kulturnyi kapital, yak instytutsiynyi zasib zabezpechennia modernizatsiynoho protsesu natsionalnoi ekonomiky. [Productive cultural capital as an institutional means of ensuring the modernization process of the national economy] Halytskyi ekonomichnyi visnyk/ TNTU im. Puliuiia. vyp. 5-6 (78-79). P. 32-42.
8. Andrushkiv B., Holovkova L. ta in. (2024) Osoblyvosti udoskonalennia derzhavnoho upravlinnia suspilnymy protsesamy v umovakh viiny [Features of improving public management of social processes in wartime]: (pidhotovleno za rezultatamy zasidannia diskusiiynoho klubu: «Problemy rozvytku derzhavnoho upravlinnia v umovakh viiny», shcho vidbusia za initsiatyvy Akademii sotsialnoho upravlinnia Ukrainy ta Ukrainskoi naukovi diaspory u Frantsii). Review of Transport Economics and Management. Vyp. 12 (28). P. 233–239. DOI: 10.15802/rtem2024/328114
9. Orban - Lembrick L., Shaihorodskiy Yu. Zh. (2004) Chutky yak sotsialno-psykholohichne yavyshe. [Rumors as a socio-psychological phenomenon] Sotsialna psykholohiia: nauk. Zhurnal. № 3 (5). P.47-62.

10. Rekun I.I. (2016) Instytutsionalna zmina paradyhmy ekonomichnoi bezpeky. [Institutional change in the economic security paradigm] Instytutsionalnyi vektor ekonomichnoho rozvytku [Institutional Vector of Economic Development]: zbirnyk naukovykh prats MIDMU «KPU». Melitopol: Vyd-vo KPU. Vyp. 8 (2). P. 57-65.
11. Sorokivska O.A. (2016) Upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriumstv maloho biznesu v umovakh konfliktnykh sytuatsii: innovatsiini pidkhody [Managing the economic security of small businesses in conflict situations: innovative approaches]: Monohrafiia. Ternopil: FOP Palianytsia V.A. 382 p.
12. Andrushkiv B. Kompleksne vykorystannia liudskoho ta sztuchnoho intelektu zadlia zabezpechennia myru u sviti. [Integrated use of human and artificial intelligence to ensure world peace] Zaporizkyi natsionalnyi universytet. Mon. Tom 13. Rozd. Problemy intehratsii osvity, nauky i biznesu P. 6-11.
13. Tomas Semiuel Kun. (2002) Filozofskyi entsyklopedychnyi slovnyk [Philosophical Encyclopedic Dictionary] / V. I. Shynkaruk (hol. redkol.) ta in. Kyiv: Instytut filozofii imeni Hryhoriia Skovorody NAN Ukrainy: Abrys, 2002. 742p.
14. Andrushkiv B., Melnyk L., Kyrych N. (2023) Transformatsiia naukovykh tradytsii v sferi upravlinnia, v umovakh onovlenoho, povoiennoho ukrainskoho suspilstva. [Transformation of scientific traditions in the field of management in the conditions of a renewed, post-war Ukrainian society] Halyskyi ekonomichnyi visnyk. T.: TNTU. Tom 84. № 5. P. 194-205.
15. Lathyina N.A. (2006) Superechosti ta paradoksy-vyklyky demokratii. [Contradictions and paradoxes - challenges to democracy] Naukovi zapysky. Politychni nauky. Kyievo-Mohylianka. Tom 57. P. 48-52.

Стаття надійшла до редакції: 11.11.2025

Received: 11.11.2025